

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای حرفه ای رشته پزشکی عمومی

عنوان:

بررسی ارتباط بین فاکتور های التهابی خون محیطی با بیماری دژنراسیون ماکولای وابسته به

سن (AMD) در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان آموزشی درمانی امام رضا اردبیل،

سال ۱۴۰۱-۱۴۰۲

نگارش: شیرین پورشیخیان

اساتید راهنما:

دکتر امین نجفی

دکتر حبیب اوجاقی

استاد مشاور:

دکتر سهراب ایرانیپور

مهر ۱۴۰۲

شماره پایان نامه: ۰۱۱۰۴

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب شیرین پورشیخیان دانشجوی مقطع دکتری حرفه ای رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم که:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسی ها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای آقای دکتر امین نجفی بوده و بوسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش ها و یا آثار دیگران بلافاصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مآخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.

- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان نامه به طور کامل با اینجانب است.

- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.

- مقالات مستخرج از این پایان نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی اساتید راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.

- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو - امضا و

تاریخ

- بدینوسیله اصالت و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، دکتر امین نجفی استاد راهنما می باشد.

نام و نام خانوادگی استاد - امضا و

تاریخ

تقدیم و تشکر

پروردگار را سپاسگزارم که بار دیگر به من فرصت آموختن داد. تقدیم به پدر و مادر عزیزم که به مانند دو بال پرواز باعث رشد و پیشرفت من شدند و بی شک نقطه‌ای که اکنون ایستاده‌ام حاصل تلاش‌ها، کمک‌ها و همراهی آنها بود.

از استاد فرهیخته و فرزانه جناب آقای دکتر امین نجفی که با نکته‌های دلاویز و گفته‌های اندیشمندانه، صحیفه‌های سخن را علم پرور نمودند و با صبوری فراوان همواره راهنما و راهگشای من در اتمام و اکمال پایان نامه بوده اند تقدیر و تشکر می‌نمایم.

از استاد گرامی، دلسوز و زحمتکش جناب آقای دکتر حبیب اجاقی که در طراحی و اجرای پایان نامه به من کمک کردند اند و

از جناب آقای دکتر سهراب ایرانی‌پور که با صبر و حوصله، هیچ کمکی را در طی این مسیرازمن دریغ ننمودند و زحمت مشاوره آماری این پایان نامه را بر عهده گرفتند؛ کمال تشکر و قدرانی را دارم.

از برادر همیشه همراهم و دوستان عزیزم که همواره یادآور امید برای ادامه ی این مسیر بودند سپاسگزارم.

خالصانه از تمامی اساتید، معلمان و مدرسانی که در مقاطع مختلف تحصیلی به من علم آموخته و مرا از سرچشمه دانایی سیراب کرده‌اند متشکرم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	خلاصه فارسی

فصل اول: مقدمه

۳	۱-۱- مقدمه
۳	۱-۲- بیان مسئله
۸	۱-۳- اهداف و فرضیات
۹	۱-۴- تعریف واژه‌های اختصاصی

فصل دوم: مروری بر متون

۱۳	۲-۱- مقدمه
۱۳	۲-۲- مبانی نظری
۲۸	۲-۳- مرور متون

فصل سوم: روش کار و مواد

۳۳	۳-۱- نوع مطالعه
----	-----------------------

- ۳-۲- جمعیت مورد مطالعه ۳۳
- ۳-۳- روش نمونه گیری ۳۳
- ۳-۴- روش گردآوری داده‌ها ۳۴
- ۳-۵- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها ۳۴
- ۳-۶- ملاحظات اخلاقی ۳۵
- ۳-۷- جدول متغیرها ۳۶

فصل چهارم: نتایج

- ۴-۱- مقدمه ۳۸
- ۴-۲- جداول و نمودارها و یافته‌های پژوهش ۴۰

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

- ۵-۱- مقدمه ۵۱
- ۵-۲- بحث و نتیجه‌گیری ۵۱
- ۵-۳- نتیجه‌گیری نهایی ۶۳
- ۵-۴- محدودیت‌های مطالعه ۶۵
- ۵-۵- پیشنهادات برای مطالعات آینده ۶۶

۶-۵- ترجمان دانش.....۶۷

منابع

منابع.....۶۹

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول شماره ۴-۱: ارتباط بین سن با بیماری دژنراسیون ماکولای وابسته به سن (AMD)	۴۰
جدول شماره ۴-۲: ارتباط بین جنسیت با بیماری دژنراسیون ماکولای وابسته به سن (AMD)	۴۱
جدول شماره ۴-۳: ارتباط بین لنفوسیت های خون محیطی با دژنراسیون ماکولای وابسته به سن (AMD)	۴۲
جدول شماره ۴-۴: ارتباط بین مونوسیت های خون محیطی با دژنراسیون ماکولای وابسته به سن (AMD)	۴۳
جدول شماره ۴-۵: ارتباط بین نوتروفیل های خون محیطی با دژنراسیون ماکولای وابسته به سن (AMD)	۴۴
نمودار شماره ۴-۱، میانگین تعداد نوتروفیل های خون محیطی در گروه های مورد مطالعه	۴۵
جدول شماره ۴-۶: ارتباط بین نسبت تعداد نوتروفیل ها به لنفوسیت های با بیماری AMD	۴۶
جدول شماره ۴-۷: ارتباط بین پروتئین واکنشی C (CRP) خون محیطی با بیماری AMD	۴۷
نمودار شماره ۴-۲، توزیع فراوانی وضعیت CRP در گروه های مورد مطالعه	۴۸
جدول شماره ۴-۸، آنالیز چندگانه بر اساس مدل رگرسیون لجستیک رتبه ای	۴۹

فهرست اختصارات (Abbreviation)

AMD: Age Related Macular Degeneration

RPE: Retinal Pigment Epithelium

NLR: Neutrophil-to-Lymphocyte Ratio

CRP: C-reactive Protein

RPE: Retinal Pigment Epithelium

FFA: Fundus Fluorescein angiography

OCT: Optical Computer Tomography

CNV: Choroidal neovascularization

VEGF: Vascular Endothelial Growth Factor

PDT: Photodynamic Therapy

چکیده

زمینه و هدف: یکی از بیماری‌های مهم شبکیه چشم، دژنراسیون ماکولا (AMD) مرتبط با سن است که شایع‌ترین علت غیر قابل بازگشت کم بینایی در کشورهای در حال توسعه است. تفاوت شیوع AMD و نتایج متناقض مطالعات در زمینه این بیماری، اهمیت این مطالعه را بالاتر برد. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط بین فاکتورهای التهابی خون محیطی و بیماری AMD انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه از نوع مقطعی تحلیلی است که روی ۲۰۴ نفر انجام شد. بیماران به چهار گروه مساوی ۵۱ نفر تقسیم شدند. سه گروه مورد (بیماری خفیف، متوسط یا شدید AMD) و یک گروه کنترل (چشم سالم) انتخاب شدند. نمونه‌گیری به صورت تمام شماری و تا رسیدن به حجم نمونه مورد نظر انجام شد. معیار ورود گروه مورد، فرد سالم از لحاظ بیماری عفونی و التهابی اخیر و بیماریهای چشمی دیگر و معیار خروج، هر بیماری چشمی دیگری است که باعث افت بینایی شود یا شبکیه را درگیر کند. گروه کنترل، افراد سالم بدون بیماری چشمی، عفونی یا التهابی بودند. سپس فاکتورهای التهابی خون (لنفوسیت، مونوسیت، نوتروفیل، نسبت نوتروفیل به لنفوسیت و CRP) آزمایش شد و اطلاعات وارد چک لیست مطالعه شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS18 استفاده شد و برای بررسی ارتباط بین فاکتورهای التهابی و بیماری AMD از آنالیز واریانس و آزمون‌های ANOVA، تست دقیق Fisher و همچنین رگرسیون لجستیک ترتیبی استفاده شد و $P < 0.05$ معنی دار تلقی شد.

یافته‌ها: ۵۱ درصد مشارکت کنندگان، زن با دامنه سنی ۴۷ تا ۸۹ سال (میانگین: 8 ± 62.2) بود. بر اساس آنالیز چندگانه مدل رگرسیون لجستیک ترتیبی، سن، ارتباط آماری مثبت معنی داری با شدت AMD داشت ($P = 0.038$ و $OR = 1.034$). یافته‌ها براساس آزمون ANOVA نشان داد که بین متغیر تعداد نوتروفیل و شدت بیماری AMD ارتباط معنی داری وجود داشت ($P < 0.001$) و هر چقدر شدت بیماری افزایش یافت، تعداد نوتروفیل‌ها کاهش بیشتری را نشان داد. میانگین و انحراف معیار تعداد نوتروفیل‌ها در حالت ضعیف، متوسط و شدید بیماری AMD به ترتیب 370.2 ± 734 ، 3849 ± 800 و 3342 ± 823 بود. بین تعداد لنفوسیت، مونوسیت، نسبت تعداد نوتروفیل به تعداد لنفوسیت و CRP و بیماری AMD، ارتباط معنی داری یافت نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به ارتباط معنی داری بین شدت بیماری AMD و تعداد نوتروفیل‌های خون محیطی مشارکت کنندگان مطالعه، به نظر می‌رسد این فاکتور در تشخیص و درمان بیماری AMD کمک کننده باشد.

کلمات کلیدی: لنفوسیت، مونوسیت، نوتروفیل، CRP، AMD